

Πάντα τὰ ἔθνη

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ
Τηλ. 210.7272.315-317, Fax 210.7272310
ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 – Τ.Κ. 115 21 ΑΘΗΝΑ
GREECE
e-mail: ierapostoli@apostoliki-diakonia.gr

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταξ. Γραφείο
Κ.Ε.Μ.Π.Α.
Αριθμός Ράβδου
9

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1/2007 ΚΕΜΠ.
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 3536

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΤΟΣ ΚΗ' – ΤΕΥΧΟΣ 112
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2009

Νηπιαγωγείο στην Tshikapa του Congo

Στήθηκε «στά γρήγορα» στην ένορία του αγίου Ίωάννου του Χρυσοστόμου. Ένώ τελειώνει η οικοδομή του Δημοτικού Σχολείου (6τάξιο για 350 μαθητές), στην άλλη ένορία, των αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου.

Λές και οι γονείς τό περίμεναν. Κι ενώ σχεδιάζαμε για 50 παιδιά, παρουσιάστηκαν 70! ~ Αντε νά βολέψεις τά 20 περισσότερα· και μάλιστα όταν, μεταξύ αυτών, είναι και παιδιά των «έν ύπεροχη όντων» μέ άπαιτήσεις!

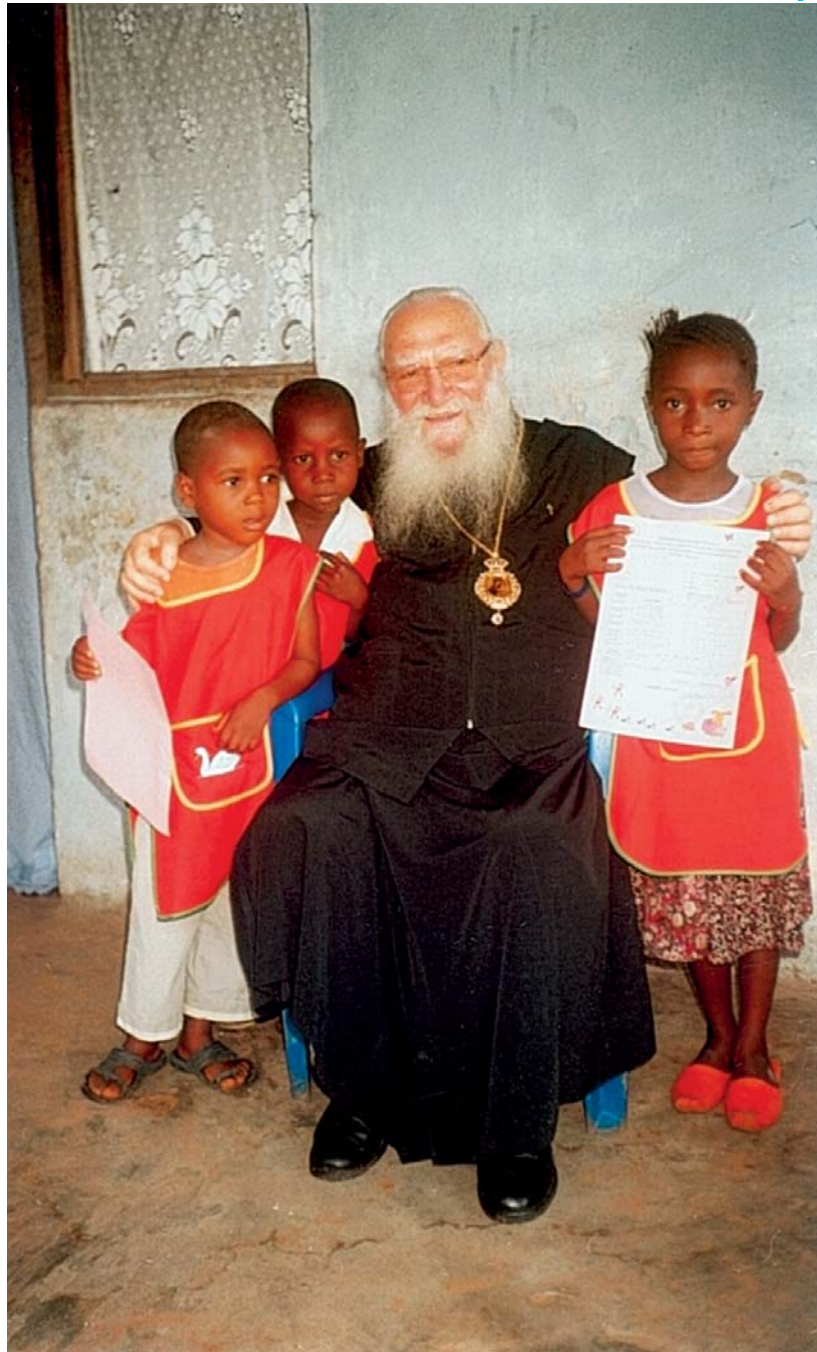
Ντυμένα, πλυμένα, καθαρά, χαρούμενα, όλο ζωντάνια, μέ τά τραγούδια και τίς φωνούηες τους και τά παιδιάστικα καμώματά τους... Μιά άλλη νότα στην αύλή τής Έκκλησίας, πού τήν έκτισαν εύσεβείς δωρήτριες από τήν Κύπρο πριν από 20 χρόνια περίπου.

~ Ηρθε ό Έπίσκοπός τους από τήν πρωτεύουσα. Συνάχθηκαν και οι 3 ιερείς και οι γονείς. ~ Έγινε ή πρώτη επίσημη σύναξη τους. Ραντίστηκαν μικροί-μεγάλοι και τό νηπιαγωγείο τους μέσα-έξω μέ τά αγιασμένα νερά τής ιερής τελετής. Τραγούδησαν τά παιδιά, είπαν τά ποιήματά τους, φάγανε τό γλυκό τους, βγήκαν φωτογραφίες... Καί τί δέν έγινε εκείνο τό πρωινό, 14 Ιανουαρίου 2010, στην αύλή του Σχολείου!

Είπε ό Δεσπότης τά έπίκαιρα λόγια του και ή νηπιαγωγός τά δικά της.

~ Αρχισαν όλα καλά, μέ πλούσια στήριξη πιστών φίλων τής ιεραποστολής από τήν Ελλάδα. Καί θά προχωρήσουν καλύτερα. Νά τό δώσει ό Θεός, πού αγαπάει τά παιδιά του κόσμου.

† Ο Κ. Α. Γ.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΣΤΟ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ ΕΡΓΟ

«ΚΑΜΕΡΟΥΝ 2009 ή... 139 μ.Χ.!»

ΙΣΤΟΡΙΚΑ τό πρώτο κήρυγμα περί του Θεανθρώπου άκούστηκε στό Καμερούν πριν 139 χρόνια. Οι πρώτοι ιεραπόστολοι ήταν Προτεστάντες (1870-1880)· λίγα χρόνια μετά έφθασαν και οι Καθολικοί ιεραπόστολοι (1890)...

~ Η παρουσία των Όρθοδόξων μεταναστών ξεκινά στις άρχές του 1900, όπότεν ξεκινούν σιγά-σιγά λατρευτικές συνάξεις από περιοδεύοντες ιερείς του Πατριαρχείου σε σπίτια διαφόρων Έλλήνων ή σε ναούς άλλων όμολογιών παραχωρημένων για τίς μεγάλες έορτές και μόνον.

~ Η συγκρότηση των Έλληνικών Κοινοτήτων θά γίνει πολύ άργότερα μέ πρωταρχικό σκοπό τή δημιουργία τόπων λατρευτικών συνάξεων-έκκλησιών.

~ Έτσι τό 1953 θά άνεγερθούν δύο περικαληλέστατοι ναοί, στό Γιαουντέ, έπ' όνόματι του Εύαγγελισμού τής Θεοτόκου και στή Ντουάηα των Αγίων Κωνσταντίνου και Έλένης και άργότερα δύο ιδιωτικά παρεκλήσια των Παμμειίστων Ταξιαρχών και του Αγίου Γερασίμου- στην πόλη Κονζάμπα μέσα σε Έλληνικές ιδιοκτησίες.

~ Οι δύο μεγάλοι Ναοί -του Γιαουντέ και τής Ντουάηα- φτιαγμένοι για τήν έξυπνηρέτηση των συνεχώς αύξανόμενων Έλληνικών Κοινοτήτων θά ξεκινήσουν ένα «σιωπηλό κήρυγμα» περί τής ύπαρξεως τής Όρθοδόξου Έκκλησίας μέσα σε ένα περιβάλλον όχι τόσο εύνοικό όπου γινόταν ένας άγώνας δρόμου μεταξύ Ρωμαιο-Καθολικισμού και Προτεσταντισμού για τήν κατάκτηση τής πλειοψηφίας.

~ Η παρουσία τής Όρθοδόξου Έκκλησίας είναι άμελητέα και άνευ κινδύνων για τά δύο μεγάλα αυτά ρεύματα καθόσον δρα έντός των τειχών των Έλληνικών Κοινοτήτων. Χωρίς νά λείπουν και κάποιες στιγμές πολεμικής.

~ Αυτή ήταν ή αρχή του Εύαγγελισμού του Καμερούν.

~ Σήμερα υπάρχουν περισσότερες από 110 προτεσταντικής προελεύσεως όμολογίες και πάνω από 60 έλευθερες εκκλησίες πού λειτουργούν κατά τό λειτουργικό τυπικό τής Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας αλλά διαχωρίζονται μέ φανατισμό μερικές φορές από τή Ρωμαιοκαθολική Έκκλησία.

~ Στις προτεσταντικής προελεύσεως όμολογίες επικρατεί μία συνεχής διαίρεση και δημιουργία νέων

μορφών προτεσταντισμού, με την ταχύτητα της «κυτταροδιαίρεσας» κατά τη δημιουργία ενός οργανισμού, έτσι πολλές φορές και στά όρια μόνο μιās πόλεως συναντούμε μιά σειρά 40-50 μορφών προτεσταντικών όμοιοιων μερικές από τις οποίες δέν είναι δυνατόν νά τις βρεί κανένας σέ κάποιο έπίσημο άντιαρκεικό κατάλογο.

Έπίσης στήν ίδια πόλη μπορεί νά υπάρχουν και πάνω από 10 «έλευθερες έκκλησίες». Όλες αυτές οι «έκκλησίες» είναι ή νόμιμες ή υπάρχουν στήν άνοχή της κρατικής έξουσίας.

Στά μεγάλα άστικά κέντρα υπάρχουν δορυφορικές τηλεοπτικές άναμεταδόσεις τουλάχιστον από 3 μεγάλα κανάλια τών «άναγεννημένων πεντηκοστιανών» από Άμερική, Ν. Άφρική και Νιγηρία μέ κοινές ώρες άναμεταδόσεων τών λεγομένων «θεραπευτικών συνάξεων».

Αυτές οι τηλεοπτικές άναμεταδόσεις είναι ένας άλλος σημαντικός παράγοντας του σαρωτικού πολυπολιτισμισμού τών προτεσταντικών όμοιοιων.

Πολλοί θέλοντας νά μιμηθούν αυτές τις «θεραπευτικές συνάξεις» και γιά βιοποριστικούς λόγους δημιουργούν δικές τους «πεντηκοστιανές έκκλησίες» και γιά νά προσελκύσουν ή θηρεύσουν πιστούς από άλλες όμοιότητες χρησιμοποιούν κάθε θεμιτό –και πολλές φορές– και άθέμιτο μέσον.

Οι «έλευθερες έκκλησίες» Ρωμαιοκαθολικού λειτουργικού τυπικού είναι κατά βάση δημιουργήματα της άναγκαστικής άγαμίας του κλήρου της Ρωμαιοκαθολικής έκκλησίας και της φιλαρχίας διαφόρων πρώην Άφρικανών Ρωμαιοκαθολικών Κληρικών.

Κάτι όμως πού θά πρέπει νά έπισημανθεί είναι τό γεγονός ότι οι «πιστοί» αυτών τών όμοιοιων μπορούν νά είναι συγχρόνως πιστοί τριών ή τεσσάρων ή και περισσότερων «όμοιοιων» και συγχρόνως και Ρωμαιοκαθολικοί!...

Έπειδή γιά τήν πραγματικότητα της Όρθοδόξου Έκκλησίας αυτές οι μορφές «παραλήλου πίστωσης» και «παραλήλου εντάξεως» σέ περισσότερα από ένα «θρησκευτικά σώματα», είναι άπαράδεκτες και σάν φαινόμενα σπανιότητες στον δικό μας χώρο, γιά τόν λόγο αυτό άδυνατούμε νά συλλάβουμε τήν παρουσία και τή λειτουργία ενός τέτοιου φαινομένου.

Πράγμα πού εκ πρώτης όψεως συνεπάγεται και τή δυσκολία-άδυναμία νά άντιμετωπίσουμε ποιμαντικά αυτό τό φαινόμενο πού άλλωστε δέν άποτελεί και τόν κύριο άξονα αυτής της γραφής.

Προφανώς είναι φαινόμενο και θέμα καθαρά κατηχητικής παιδείας..., γεγονός πού μάς άδηγει στήν ύπόνοια ότι οι πρώτες ιεραποστολικές προσπάθειες στο Καμερούν δέν άκολουθήσαν μιά ξεκάθαρη και συστηματική πορεία ή έγιναν μέ τέτοιο τρόπο πού δέν ξεκαθάρισαν τόν ρόλο τους. Παράλληλα σέ κάθε γειτονιά, κάθε συνοικία τών μεγάλων πόλεων θά βρεί, κάποιος περιηγητής, ταμπέλες και σήματα-σύμβολα πού προσδιορίζουν τήν κατοικία-έδρα και τόν βαθμό του τοπικού άρχηγού ή βασιλιά καθώς έχουμε παραδοσιακές άρχαίες και νεότερες «άρχηγίες», φαινόμενο κατ' έξοχήν σύνηθες σέ κάθε χωριό της υπαίθρου.

Ό ρόλος τών τοπικών άρχηγών είναι πολύ σημαντικός γιά τήν έπίλυση τών ένδοφυλετικών οικογενειακών διαφορών, γιά τήν κάθε έκπροσώπηση της φυλής και του συγκεκριμένου συνόλου της γειτονιάς-συνοικίας-χωριού.

Οι Τοπικοί Άρχηγοί, οι «Σέφ», και οι βασιλείς, «Λαμιντό», είναι φορείς της «ιδιαιτέρης πολιτιστικής παραδόσεως» της φυλής και του «παραδοσιακού δικαίου» μέρος του οποίου υπάρχει στο Σύνταγμα του Κράτους και έμπεριέχεται στο Άστικό Δίκαιο.

Δέν πρέπει, λοιπόν, νά ύποτιμάμε τόν κοινωνικό ρόλο τών τοπικών άρχηγών, οι όποιοι θεωρούνται –και είναι– οι θεματοφύλακες της «Άφρικανικής ταυτότητας» της φυλής και του πολυφυλετικού Έθνους και δέν πρέπει αυτό νά τό ξεχνάμε, διότι κάθε ιεραποστολική μας προσπάθεια δυστυχώς και άναπόφευκτα περνάει μέσα και από αυτά τά κοινωνικά «γρανάζια» και καθορίζεται κατά μεγάλο μέρος από τήν έντύπωση πού θά σχηματίσει γιά τό έργο μας ό τοπικός άρχηγός.

Ένας παραδοσιακός άρχηγός συνήθως άκολουθεί και σέβεται τά παραδοσιακά Άφρικανικά θρησκευματα και συγχρόνως, σέ δεύτερη μοίρα, μπορεί νά είναι και χριστιανός άλλά αυτό θά έρχεται πάντα δεύτερο και δέν θά είναι ουσιαστικό.

Γιά νά κατανοήσουμε τόν ρόλο τους και τήν ουσιαστική έμπλοκή τους στο έργο μας θά άναφέρω τό πιο άπλο παράδειγμα: Μέσα στη διάρκεια του έτους γίνο-

νται από τις διάφορες φυλές πολλές έορτές και τελετές.

Άν προτρέψουμε τόν κόσμο νά μήν συμμετάσχει στήν α' ή στη β' παραδοσιακή τελετή διότι έμπεριέχονται στοιχεία δαιμονολατρίας, τότε ό κόσμος θά άκολουθήσει όχι τή συμβουλή μας άλλά τό κάλεσμα του παραδοσιακού Άρχηγού.

Τό ίδιο θά γίνει και στήν περίπτωση κάποιας κηδείας. Ό άρχηγός θά καλέσει τά μέλη της οικογένειας νά τελέσουν και τις παραδοσιακές έξορκιστικές τελετές μετά από κάθε χριστιανική τελετή (ιδίως αν ό άποθανών πέθανε από βίαιο ή αιματηρό θάνατο ή άτύχημα).

Οι φυλές πού περικλείστηκαν κατά τή δημιουργία τών συνόρων του Καμερούν τήν έποχή της άποικιοκρατίας φθάνουν τις 220 ένω μέρη-τμήματα διαφόρων φυλών του υπάρχουν και στα γειτονικά κράτη. Γιά τόν λόγο αυτό υπάρχει και ή άποδοχή κάθε ιδιαιτέρας πολιτιστικής και θρησκευτικής παραδόσεως από τή μεριά του Κράτους όταν αυτή δέν θίγει βασικές άνθρωπιστικές και πολιτικές άρχές (π.χ. τό Κράτος δέχεται τις παραδόσεις του γάμου, της προίκας, της κηδείας άλλά άπορρίπτει τά της μαγείας-μαντικής, τις τελετές έννηλικιώσεως, νεκροφαγίας, άνθρωποθυσιών κ.λπ. πού κυριαρχούσαν παλαιότερα σέ κάποιες φυλές...).

Μιλάμε γιά πατριαρχικές φυλές και γιά νά κατανοήσουμε καλύτερα τί σημαίνει αυτό πρέπει νά άντικαταστήσουμε τή λέξη φυλή μέ τή λέξη οικογένεια σέ όλα τά επίπεδα. Οι δε επί μέρους οικογένειες θά πρέπει νά κατανοηθούν σάν μέλη της μεγάλης οικογένειας-φυλής.

Είναι πολύ σημαντική αυτή ή τοποθέτηση διότι πάντα έχουμε κατά νου τό οικογενειακό μοντέλο της Εύρώπης.

Οι σχέσεις τών μελών μιās φυλής είναι σχέσεις όχι μόνον αίματος άλλά και οικογενειακές σχέσεις, έτσι όταν ένας Άφρικανός λέει: «ό άδελφός μου» δέν έννοεί πάντα τόν όμομήτριο άδελφό άλλά τόν συγχωριανό του και τόν όμόφυλό του, όταν λέει ό «πατέρας μου» δέν έννοεί πάντα τόν βιολογικό του πατέρα άλλά όποιονδήποτε θεωρεί και σέβεται σάν πατέρα δηλ. τόν θείο του, ένα συγχωριανό του ή κάποιον ευεργέτη του.

Δεδομένης τώρα της «μονογαμικής» άλλά και «πολυγαμικής» δομής της άφρικανικής οικογένειας, της «έλευθερογαμίας» πού έχει σάν άποτέλεσμα τήν πα-

ρουσία και άποδοχή της «μονογονεϊκής» οικογένειας, τήν άποδοχή της «άγαμης» και πολλές φορές «πολυ-συλλεκτικής» μητέρας ή «οικογένειας έτεροθαλών άδελφών», της υίοθεσίας τών τέκνων της συζύγου εκ μέρους του συζύγου (σπμειωτέον ότι ούδεις Άφρικανός δέν ρισκάρει νά παντρευτεί γυναίκα πού δέν έχει άποδείξει έμπρακτα ότι μπορεί νά κάνει παιδιά και έπειδή και ό σύζυγος έχει κάνει κάποια παιδιά δεξιά και άριστερά μέχρι νά μάθει... πώς γεννιούνται τά παιδιά...)- οι ένδοφυλετικές σχέσεις, άλλά και ή έννοια, καθ' έαυτή, της άφρικανικής οικογένειας, φθάνουν στο «άσύλληπτο» γιά τόν ευρωπαϊκό νου και τό γνωστό οικογενειακό μοντέλο της γηραιάς ήπειρου.

(Έδώ θέλω νά κάνω μιά άπαραίτητη διευκρίνηση: Στη γραφή αυτή έπιχειρώ νά προσδιορίσω τά προβλήματα πού καλείται νά άντιμετωπίσει τό άποστολικό έργο και δέν κάνω καμιά κακόβουλη ή ήθικιστική κριτική, διότι κάθε τέτοια περιγραφή παραμένει σχεδόν πάντα σέ έξωτερικά χαρακτηριστικά ένω πίσω από αυτές τις έξωτερικές και στεγνές περιγραφές μπορούν νά κρύβονται άληθινές ιστορίες άγάπης, θυσίας και μοναδικής άνθρωπιάς πού ίσως είναι όχι μόνο σπάνιες άλλά και άγνωστες στον έξελιγμένο δυτικο-αναθρεμμένο κόσμο μας... σ' αυτόν άλλωστε τόν τρόπο ζωής και σ' αυτήν τήν άποδοχή κάθε μορφής οικογένειας όφείλεται και τό μηδενικό ποσοστό έκτρώσεων πού έπικρατεί απ' άκρου σ' άκρον της χώρας πράγμα πού θά έπιθυμούσαμε νά δούμε και στίς, μέ δισχιλιετή χριστιανική παράδοση, άναπτυγμένες χώρες, πράγμα πού από μόνο του άποδεικνύει τόν άφρικανικό κόσμο πιο άνθρώπινο από κάθε άλλον).

Τό νά μήν άνήκεις σέ καμιά φυλή είναι άπαράδεκτο όπως και τό νά μήν σέβεσαι τις παραδόσεις της φυλής σου.

Έξίσου άπαράδεκτο τό νά θέλεις νά δημιουργήσεις τή δική σου οικογένεια χωρίς τις ύποχρεώσεις νά άνήκεις στη μεγάλη οικογένεια-φυλή.

Τά μέλη κάθε φυλής άλλά και κάθε οικογένειας –άκόμα και μέλη μιās φυλής σέ έσωτερική μετανάστευση– συνέρχονται σέ μηνιαίες τακτές συγκεντρώσεις και σέ έκτακτες.

Σ' αυτές τις συγκεντρώσεις γίνεται πολλές φορές για πρώτη φορά ή γνωριμία των μελών των διαφόρων οικογενειών και υπάρχει πάντα ή συνεισφορά κάθε μέλους σε ένα κοινό ταμείο με σκοπό να βοηθούνται τα έμπεριστατα μέλη της «φυλής-οικογένειας».

Μέρος των χρημάτων καλύπτει τα έξοδα των συγκεντρώσεων και ένα μέρος επιστρέφεται στο τέλος του χρόνου στο κάθε μέλος που συνεισφέρει.

Έτσι κάθε μέλος της φυλής ακόμα και οικονομικά καταλήγει να εξαρτάται από τη «φυλή-οικογένεια».

Τά παιδιά των επιμέρους οικογενειών κατά κύριο λόγο ανήκουν στη φυλή και όχι στους φυσικούς γονείς τους τους οποίους τις περισσότερες φορές δεν γνωρίζουν για τους λόγους που προαναφέραμε ή και αν ακόμα γνωρίζουν δεν παίζουν καθοριστικό ρόλο.

Η σύναξη των αρχηγών ή των γερόντων θα αποφασίσει ποιά νεαρά μέλη θα υποστηριχθούν οικονομικά για να σπουδάσουν.

Έτσι όσοι σπουδάζουν και κατόπιν σταδιοδρομούν είναι διά βίου υπόχρεοι στη μεγάλη «φυλή-οικογένεια» που τους ανέδειξε.

Αυτή είναι και μία πρώτη εξήγηση που μπορεί να δοθεί στις περιπτώσεις διαφθοράς και διαπλοκής υψηλά ισταμένων προσώπων κάθε κατηγορίας. Πίσω από κάθε επιτυχημένο επαγγελματία, πολιτικό, νομικό, στρατιωτικό κ.λπ. βρίσκεται πάντα μία ολόκληρη φυλή που με τον τρόπο της απαιτεί την αποπληρωμή με κάθε τρόπο των όσων παρείχε και όχι μόνον, μέχρι την επιτυχία αυτού που υποστήριξε από παιδί.

Γιά όλους αυτούς τους λόγους και για πολλούς άλλους βέβαια, στην αξιολογική κλίμακα κάθε Αφρικανού την πρώτη θέση καταλαμβάνει «η φυλή» και μετά οτιδήποτε άλλο, πράγμα που αποτελεί και την πρώτη και βασική σύγκρουση με το πνεύμα του Ευαγγελίου και ακόμα, με τις βασικές αρχές κάθε πολιτικού-διοικητικού συστήματος που έχει μεταφυτευθεί ή αντιγραφεί από την πολιτική γκάμα των ευρωπαϊκών πολιτικών και διοικητικών συστημάτων.

Ανάμεσα σ' αυτά τα προβλήματα θα πρέπει να προσθέσουμε και τις εσωτερικές διαφορές των διαφόρων φυλών πράγμα που έχει σαν αποτέλεσμα και τη δημιουργία «φυλετικών εννοιών» σε κάθε όμοιοτητα, πρόβλημα πολύ αισθητό στα μεγάλα αστικά κέντρα.

Γιά να καταλάβουμε καλύτερα το πρόβλημα θα αναφέρω το εξής: Στις μεγάλες πόλεις, λόγω της εσωτερικής μεταναστεύσεως υπάρχει πλέον μία πληθώρα φυλών. Έπειδή οι φυλές αυτές σπανίως μονιάζουν μεταξύ τους, ως είναι της αυτής χριστιανικής όμοιοτητας, οι υπεύθυνοι αυτών των όμοιοτήτων για να αντιμετωπίσουν το θέμα, δημιούργησαν διαφορετικές εννοίες για κάθε φυλή!

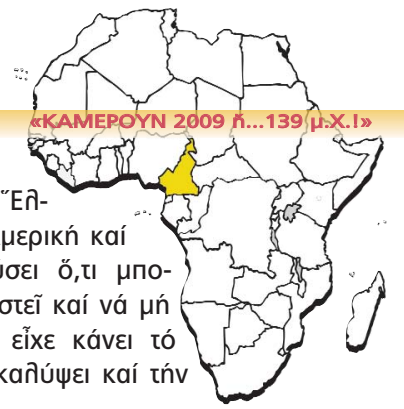
Έτσι π.χ. στη Ντουάλα, μία πόλη τεσσάρων εκατομμυρίων ανθρώπων, υπάρχουν εννοίες Λουθηρανών, Πρεσβυτεριανών, Βαπτιστών κ.λπ. άλλες για τη φυλή Ντουάλα, άλλες για τη φυλή Μπασά, άλλες για τη φυλή Μπουλιού κ.λπ. Την ίδια στρατηγική έχει ακολουθήσει και η Ρωμαιοκαθολική Έκκλησία. Πράγμα που και πάλη καταδεικνύει την προχειρότητα των λύσεων στο βασικό πρόβλημα της υπερβάσεως, διά του Ευαγγελισμού, των ενδοφυλετικών διαφορών στον αφρικανικό χώρο.

Δέν θα πρέπει να μās διαφεύγει το γεγονός ότι και οι ιερείς μας προέρχονται από αυτόν τον χώρο, από τις ίδιες φυλές, φέρουν τις ίδιες παραδόσεις και νοοτροπίες και πολύ σπανίως θα έχουν τη δύναμη της πίστεως και τη θεολογική κατάρτιση να αντισταθούν φανερά στα μέρη των παραδόσεών τους που εμπεριέχουν ασύμβατες με το Ευαγγέλιο προταγές.

Δυστυχώς και οι ιερείς μας παρόλη την εκκλησιαστική κατάρτιση που μπορεί να δοθεί από κάποια θεολογικά Σεμινάρια πρό και μετά της χειροτονίας ούδέποτε θα πάψουν να ανήκουν στις φυλές τους, με ό,τι αυτό συνεπάγεται, ούδέποτε ή σχέση τους με τον επίσκοπο θα γίνει ισχυρότερα της σχέσεώς τους με τον αρχηγό της φυλής τους και τους όμοφύλους τους και πολύ δύσκολα θα χειριστούν τα θέματα που έρχονται σε σύγκρουση με τις παραδόσεις τους... γιά τα όποια θα προφασιστούν την περίφημη «πολυπλοκότητα» της αφρικανικής κουλτούρας... άσχετα αν πολλὰ από αυτά τα θέματα δέν εντάσσονται στα θέματα κουλτούρας.

Έτσι δέν είναι σπάνια και τα φαινόμενα όπου, όταν πιεστούν από τον Επίσκοπό τους να πάρουν κάποια ξεκάθαρη θέση έναντι τέτοιων θεμάτων, να στραφούν έναντιον του Έπισκόπου.

Τά προβλήματα αυτά τά αντιμετωπίζουν όλες οι Χριστιανικές όμοιοτητες στην Αφρική, απλώς ή Όρθόδοξη

Έκκλησία λόγω και του περιορισμένου αριθμού των εργατών της και των πιστών της όταν συμβεί μία τέτοια αντιπαράθεση ουσιαστικά δέχεται ένα πλήγμα διότι κάθε τι έχει καταφέρει με πολύ κόπο και της είναι πολύτιμο.

Έτσι ή θα αναγκαστεί να έλιχθεί και να κλείσει τά μάτια της ή θα αποχωριστεί ένα τμήμα της με όλες τις συνέπειες ενός χωρισμού-αποχωρισμού-σχίσματος.

Τό 2007 βρισκόμουν, εκπρόσωπος της Α.Θ.Μ. του Πάπα και Πατριάρχου Άλεξανδρείας κ.κ. Θεοδώρου του Β', σε ένα συνέδριο στη Ρώμη της Κοινότητας Saint Egidio (κίνημα λαϊκών στο πλευρό της Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας που έχει κατακτήσει, με τον τρόπο που λειτουργεί, την έμπιστοσύνη της μεγαλύτερης μερίδας των πιστών της προαναφερομένης εκκλησίας).

Στό συνέδριο αυτό συμμετείχαν πάνω από 140 επίσκοποι από όλο τον κόσμο, φίλοι της Κοινότητας του Saint Egidio, στην ηλιοψηφία Ρωμαιοκαθολική.

Τόσο οι όμιλίες, όσο και τά διαλείμματα των συνεδριάσεων είχαν μεγάλο ενδιαφέρον για πολλούς λόγους και γιά τον πιο σημαντικό ότι ήταν λόγοι και διάλογοι σκληρής ποιμαντικής αυτοκριτικής.

Θά μεταφέρω μία φράση από την εισήγηση του Καθηγητού Andrea Ricardí, ήγερτικής και πρωταγωνιστικής φυσιογνωμίας του Λαϊκού αυτού Κινήματος. «Μεταφέραμε στην Αφρική έναν κουρασμένο και άτονο Χριστιανισμό σκοπίμως, γιά να μπορούμε να τον έλέγχουμε και να μην μās δημιουργεί προβλήματα και τό κάναμε χωρίς να πολυασχοληθούμε με τό τί είναι πραγματικά ή Αφρική».

Θεωρώ ότι αυτή και μόνο ή φράση είναι όχι μόνον ενδιαφέρουσα αλλά καθοριστική γιά οποιονδήποτε λόγο μας περί Αφρικής και ιεραποστολικού έργου.

Σέ ένα από τά διαλείμματα με πλησίασε ένας καθολικός Ρωμαιοκαθολικός Έπίσκοπος από τη Λατινική Άμερική άπώτατης ευρωπαϊκής καταγωγής, πιάσαμε συζήτηση και θέλησε να με πειράξει λέγοντάς μου: «ά, ... είσατε από την Έλλάδα και σίγουρα θά μου πείτε πόσο υπερήφανος είσατε που είχατε προγόνους τους μεγάλους φιλοσόφους και ότι και όλοι οι Έλληνες έχουν μέσα τους κάτι από τους μεγάλους φιλοσόφους».

Κατάλαβα άμέσως ότι ο άνθρωπος πρέπει να είχε

έπαφή με μετανάστες Έλληνες στη Λατινική Άμερική και προφανώς είχε άκούσει ό,τι μπορούσε ποτέ να φανταστεί και να μή φανταστεί, χώρια αν είχε κάνει τό σφάλμα να τους άποκαλύψει και την καταγωγή του...

Του εξήγησα ότι και βέβαια είμαι υπερήφανος γιά τους προγόνους μου και την καταγωγή μου αλλά δυστυχώς έμεις οι έπίγονοι αυτών των προγόνων κάνουμε τό πάν σήμερα γιά να μην τους μοιάζουμε σε τίποτα.

Έτσι γνωριστήκαμε και κάναμε διάφορες συζητήσεις. Σέ κάποια από αυτές μου είπε: «...σε όλη τη Λατινική Άμερική υπάρχει μεγάλο εκκλησιαστικό πρόβλημα. Πρίν φθάσει ή Ρωμαιοκαθολική Έκκλησία προηγήθηκαν στην Ίεραποστολή οι Προτεστάντες, οι όποιοι χωρίς συστηματική κατήχηση και έρευνα βάπτισαν εκατομμύρια. «Άρκει να πιστεύετε και έχετε σωθεί», αυτό ήταν τό σύνθημά τους και όλοι οι ιθαγενείς τό τίμησαν και τό τιμούν μέχρι σήμερα. Ηλθε μετά ή Ρωμαιοκαθολική Έκκλησία, άρχισε να διδάσκει κατήχηση, να προτρέπει σε έργα αγάπης, στη συμμετοχή στη λειτουργική ζωή. Συνάντησε μία μεγάλη άπάθεια από τη συντριπτική ηλιοψηφία, έγιναν από Προτεστάντες Ρωμαιοκαθολικοί αλλά τους έμεινε μέσα τους τό «και μόνο να πιστεύεις άρκει» και έτσι μόνο πιστεύουν και στον Χριστό και τίποτε άλλο. Κρατάνε τις παγανιστικές τους συνήθειες, τις ανακατεύουν με τον Χριστιανισμό, ζητούν πάντα την εύλογία του ιερέα τους αλλά τίποτε άλλο παραέρα. Άπέχουν κάθε συνάξεως και κάθε εκκλησιαστικής δράσεως αλλά πιστεύουν. Όταν επισκέπτεται ο αρχηγός της Έκκλησίας μας τις χώρες της Λατινικής Άμερικής γίνεται κάτι τό άφάνταστο από τις έκδηλώσεις του κόσμου. Μόλις φύγει χάνονται όλα αυτά και άπομένουμε έλάχιστοι στις εκκλησίες μας...».

Νομίζω πως τά λόγια αυτά σκιαγραφούν, αν δέν ανατέμνουν με τον πιο λακωνικό τρόπο, την έσωτερη δυσκολία του άποστολικού έργου στην έπαφή του με την πραγματικότητα της Αφρικής και της Λατινικής Άμερικής.

Θά αναφέρω και ένα τρίτο περιστατικό.

Βρισκόμουν προσκεκλημένος σε μία έκδήλωση στο Yaoundé. Εκεί συνάντησα ένα υψηλόβαθμο στέλεχος της Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας. Χαιρετηθήκαμε και

θεώρησα σκόπιμο νά τόν συγχαρώ γιά τή δημιουργία δύο νέων Ρωμαιοκαθολικών Ἐπισκοπῶν, μία στό βορρᾶ καί μία στόν νότο (σημειωτέον ὅτι ἡ μία δημιουργήθηκε γιά νά ἀνακόψει τήν πορεία μας στό Β. Καμερούν). Μέ εὐχαρίστησε καί μοῦ ἐκμυστηρεύτηκε ὅτι ἀμφιβάλει γιά τήν ἐπιτυχία τῶν δύο νέων ἐπισκοπῶν. Στή μία οἱ σκληρές συνθήκες τοῦ Β. Καμερούν, στήν ἄλλη ἡ παρουσία 100 καί πλέον προτεσταντικῶν ὁμολογιῶν στόν ἴδιο χῶρο καί ἡ συνήθεια τῶν Καμερουνέζων νά εἶναι ταυτόχρονα μέλη τριῶν-τεσσάρων ὁμολογιῶν.

Δέν σχολίασα τίποτα μόνο εὐχήθηκα καλῶ κουράγιο ἀλλά μέ ἐξέπληξαν τά ἀκόλουθα λόγια τοῦ συνομιλητῆ μου. «Σεβασμιώτατε γιατί δέν κάνετε καί ἐσεῖς μία ἐκκλησία στή συγκεκριμένη περιοχῆ;» (σ.σ. τοῦ Νότου).

«Μά δέν ἔχουμε ὀρθοδόξους στήν περιοχή αὐτή. Ἐξάλλου δέν θά ἤθελα νά δημιουργήσω προβλήματα στόν νέο Ἐπίσκοπο οὔτε νά ξεκινήσει μεταξύ μας μία πολεμική», ἀπάντησα.

«Ὅχι μὴ σκέπτεσθε ἔτσι, ἔχετε σάν Ἐκκλησία μία δυναμική καί ἕνα λειτουργικό πλοῦτο πού ἐντυπωσιάζει τόν κόσμο ἐδῶ. Εἶναι καλύτερα νά ὑπάρχετε καί ἐσεῖς σ' αὐτήν τήν περιοχή διότι μόνοι μας δέν μπορούμε νά ὑποστηρίξουμε τήν ἀλήθεια τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἐκκλησίας πού πολεμοῦν μέ φανατισμό ὅλες αὐτές οἱ ὁμολογίες, μιᾶς καί πιστεύουν στήν ἀόρατη Ἐκκλησία. Προτιμοῦμε τήν παρουσία σας ἀπό ὅποιονδήποτε ἄλλον. Καλύτερα νά γίνουν ὅλος ὁ κόσμος Ὁρθόδοξοι παρά νά ὑπάρχει αὐτό τό κομφοῦζο τῶν προτεσταντῶν πού μόνο ἀπώλεια καί προβλήματα μπορεῖ νά κυφορήσει γιά τό μέλλον αὐτῆς τῆς χώρας».

Πιστεύω ὅτι τά προαναφερόμενα παραδείγματα καί οἱ ἐπισημάνσεις-διαπιστώσεις παρουσιάζουν πολύ παραστατικά καί σέ βάθος τά ἰδιαίτερα προβλήματα τοῦ Ἀποστολικοῦ ἔργου τουλάχιστον στή φιλόξενη χώρα τοῦ Καμερούν. Κρατῶ πάντα στό νοῦ μου τά λόγια τοῦ π. Κοσμᾶ τοῦ Γρηγοριάτη πού πάντα συμβούλησε: «Ὁ ἱεραπόστολος πρέπει νά μελετᾷ συνεχῶς τίς ἐμπειρίες ἱεραποστόλων πού προηγήθηκαν στόν χῶρο ἀκόμα καί ἄλλων ὁμολογιῶν. Νά μελετᾷ τά λάθη τους γιά νά ἀποφύγει ἔτσι νά ἐπαναλάβει τά λάθη τοῦ παρελθόντος».

Ἡ Ὁρθόδοξη ἱεραποστολή στό Καμερούν ἐόρτασε φέτος τά πενήντα τῆς χρόνια (1959-2009) ἀλλά ὁ χῶρος

μέσα στόν ὁποῖο προσπαθεῖ νά μεταγγίσει τόν σωτηριώδη λόγο τοῦ Θεοῦ βρίσκεται ἀπό ἐκκλησιαστικῆς πλευρᾶς στό 139 μ.Χ. καί τά προβλήματα πού βρίσκει μπροστά τῆς εἶναι σχεδόν τά ἴδια προβλήματα πού ἀντιμετώπιζε ἡ Ἐκκλησία τό 139 μ.Χ.

Χρειάζεται νά καταλάβουμε ὅτι δέν εἶναι δυνατόν ὅλα αὐτά τά προβλήματα νά ἀντιμετωπιστοῦν ἀπό ἕνα μόνο ἱεραπόστολο πού μιά ζωή ὁλόκληρη δέν θά τοῦ φθάσει νά καταγράψει τόν κόσμο στόν ὁποῖο προσπαθεῖ νά μεταδώσει τό Εὐαγγέλιο γιά νά βρεῖ πιθανές λύσεις καί κοινή γλώσσα ἐπικοινωνίας.

Ὁ συγκρητισμός σήμερα στόν Ἀφρικανικό χῶρο ἀλλά ὅπως φαίνεται καί παντοῦ ὅπου ὑπάρχει Ὁρθόδοξη ἱεραποστολή, εἶναι μιά δαμόκλειος σπάθη πού αἰωρεῖται πάνω ἀπό κάθε κατηχητική προσπάθειά μας. Χρειάζεται μεγάλος καί συντονισμένος ἀγώνας γιά νά διαφυλάξουμε κάθε μικρό ἢ μεγάλο βῆμα πού ἔχουμε κάνει καί τοῦτο ἀπαιτεῖ πολλή προσευχή, ρεαλισμό, γενναιότητα καί συνεχῆ ἐπαγρύπνηση.

Ἀπαιτεῖ ὅμως καί συνεχεῖς μελέτες καί ἀναθεωρήσεις τῶν ὅσων νομίζουμε ὅτι γνωρίζουμε γιά τήν Ἀφρική καί τόν κόσμο πού διακονοῦμε.

Δέν εἶναι δυνατόν μέσα σέ ἕνα τέτοιο περιβάλλον νά ἐπαναπαυόμαστε στίς δάφνες τῶν ἀριθμῶν τῶν νεοφύτων πού βαπτίσαμε ἢ τῶν ὅσων εὐεργετήσαμε.

Δέν εἶναι δυνατόν νά ζοῦμε σέ ἕνα φανταστικό ἱεραποστολικό χῶρο ἔργων καί κατασκευῶν ἢ ἀκόμα καί φιλιανθρωπίας. Αὐτά εἶναι μέσα, τρόποι νά προχωρήσουμε, δέν εἶναι αὐτοσκοπός.

Εἶναι καιρός νά κατανοήσουμε ἐπίσης ὅτι τό ἀποστολικό ἔργο δέν εἶναι μιά ἀπλή ὑπόθεση κάποιων πού τοὺς ἀρέσει κάπως νά ζοῦν «βίον πλάνητα» καί περιπετειώδη στήν Ἀφρική.

Ἀπαιτεῖται ἡ συντονισμένη προσπάθεια ὅλων μας, ἄν θεωροῦμε βέβαια ὅτι ἡ διδασκαλία τῆς πίστεώς μας, δηλαδή τά περὶ «ἐκκλησίας» καί «σώματος Χριστοῦ» εἶναι ἀλήθεια καί τρόπος ζωῆς καί ὄχι ἀπαραίτητες γνώσεις καί θεωρίες γιά νά ἐφρυσχάζουμε στήν «πληρότητα» τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ἀδράνειας καί τήν «ἐξάσκηση τῆς ἀλογῆς σιωπῆς» κατά τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Σιναῖτη.

† Ὁ Καμερούν Γρηγόριος

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΠΡΟΙΚΑ

Ὅταν πρὶν τριάντα χρόνια ἔγινα μοναχός στό Ἅγιον Ὅρος ἕνα μικρό μου παράπονο ἦταν ὁ ἀποκλεισμός τῆς πατρότητας. Τά παιδιά ἦταν ἡ χαρά μου. Τότε ἀπόρροια ἔγινα ἱερομόναχος καί λίγο ἀργότερα πνευματικός, καί ἔτσι λόγῳ πνευματικῆς πατρότητας ἔγινα πολύτεκνος, στήν ἀρχή στό Ἅγιον Ὅρος, μετὰ στήν Ἀλβανία καί τώρα στό Κονγκό. Ζώντας, λοιπόν, αὐτή τήν πατρότητα δέν μπορούσα ποτέ νά φαντασθῶ ὅτι θά μέ ἀπασχολοῦσε καί ἡ προίκα. Ἐκεῖ στήν Ἀφρική ἔγινε τώρα καί αὐτό δικό μου πρόβλημα γιατί εἶναι τό πρόβλημα τῶν παιδιῶν μου.

Στίς χώρες πού διακονῶ, στά δύο Κονγκό, πού ἐκτείνονται στήν ἰσημερινή ζώνη, ἡ ἀπαίτηση τῆς προίκας εἶναι προνόμιο τῆς γυναίκας. Κατά τή διάρκεια μιᾶς παραδοσιακῆς τελετῆς ἐνώπιον τῶν μελῶν τῶν δύο οἰκογενειῶν ὁ γαμπρός δίδει τήν προίκα στήν οἰκογένεια τῆς νύφης καί ἀποκτᾷ τό δικαίωμα νά τή νυμφευθεῖ. Ἡ προίκα, πού στή σημερινή πρακτική κοστίζει 1000 ἕως 2000 εὐρώ, δίδεται σέ χρήματα καί σέ εἶδος. Τά χρήματα μπορεῖ νά ἀποτελοῦν τό 1/3 τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ καί τά ὑπόλοιπα εἶδη ποικίλουν σύμφωνα μέ τόν κατάλογο πού δίνουν στόν γαμπρό οἱ γονεῖς τῆς νύφης. Περιλαμβάνει κοστούμια καί ὑφάσματα γιά τά πεθερικά καί τοὺς θεῖους, παπούτσια καί ἐσώρουχα, τρόφιμα καί ποτά. Στή λίστα τῶν τροφίμων μπορεῖ νά βρεῖς π.χ. μία ἀγελάδα ἢ δύο κασίκες. Στά ποτά δέν λείπουν οἱ κάσες μέ τίς μπύρες, τό κρασί ἢ τό οὐίσκυ. Ἀναμνήσεις ἴσως τῶν φθοροποιῶν δώρων τῶν ἀποίκων (πρός ἐξαγοράν...).

Στήν πολύ ἀνεκτική κοινωνία τους, σπάνια νά συναντήσεις τήν ἀπόδοση τῆς προίκας πρὶν ἀπό τή συμβίωση. Ἐξαιρεση ἴσως ἀποτελοῦν οἱ εὐποροὶ ἐνήλικες πού δίδουν προίκα γιά νά νυμφευθοῦν (=ἀγοράσουν) ὁμορφες μικρές. Οἱ νέοι ζευγαρώνουν καί ἀποκτοῦν παιδάκια συχνά πρὶν τήν ἐνηλικίωσή τους καί βιώνουν τήν πείνα, τήν φτώχεια, τίς ἀρρώστειες μέσα στή συζυγική εὐτυχία ἀλλά καί τήν ὑψηλή ἀνεργία.

Δίδουν, ἐν τῷ μεταξύ, ὑπόσχεση στά πεθερικά ὅτι θά τακτοποιήσουν σύντομα τήν ὑποχρέωση τῆς προίκας, πράγμα πού συχνά καθυστερεῖ ἀρκετά χρόνια. Ὁ μισθός ἀλλοῦσε ὅσων ἐργάζονται εἶναι γύρω στά 100 εὐρώ. Στό διάστημα αὐτό ἀδυνατοῦν νά προχωρήσουν στόν ἐκκλησιασμό, στόν πολιτικό καί φυσικά στόν παραδοσιακό τους γάμο (τμήμα τοῦ ὁποίου εἶναι καί ἡ τελετῆ τῆς προίκας). Ὁ λόγος εἶναι ὅτι ἄν δέν ξεκινήσουν ἀπό τήν προίκα καί τήν παραδοσιακή τελετῆ οἱ γονεῖς θά ἐκμανοῦν. Σταματοῦν τότε νά ἐνισχύουν οἰκονομικά τό ζευγάρι, ἀπειλοῦν (καί συχνά τό πραγματοποιοῦν) νά πάρουν τή νύφη πίσω στό πατρικό τῆς καί καταφεύγουν συχνά στή μαγεία ὥστε οἱ ἀπειθεῖς νά δοκιμαστοῦν, νά πονέσουν καί νά τρομάξουν.

Λόγῳ τῶν ἀνωτέρω, στίς ἐνορίες μας δημιουργεῖται πρό-

βλημα μέ τοὺς νέους ἀλλά καί τοὺς ὄριμους ἔγγαμους πιστοὺς μας γιατί δέν προσέρχονται νά τελέσουν τό μυστήριο τοῦ γάμου τους. Σπάνια, ἐπίσης, ἡ βάπτισμα ἐγγάμων ἀκολουθεῖται ἀπό τὰ στέφανα ἐκτός καί ἂν ἔχουν ἤδη ἀποδώσει τήν προίκα. Γι' αὐτό τόν λόγο ἀρκετές

φορές, μέ τίς λίγες δυνατότητές μου, προικίζω τὰ παιδιά μας ὥστε νά ἔχουν μυστηριακή ζωή καί νά χαίρονται τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ στό σπιτικό τους.

Γιά νά εἶναι σύννομοι μέ τίς παραδόσεις τους (ὅταν αὐτές εἶναι σύννομες μέ τό Εὐαγγέλιο) τοὺς προτρέπουμε, ἀκόμη καί αὐτοὺς πού ἔχουν ἤδη στεφανωθεί στήν Ἐκκλησία, νά ἀποδώσουν τήν προίκα ὀργανώνοντας τήν τελετῆ καί προσκαλώντας ἀπό τὰ τέσσερα σημεία τοῦ ὀρίζοντα ὅλους τοὺς συγγενεῖς καί φίλους καί στρώνοντας μεγάλο φαγοπότη.

Ἔτσι δέν ἀπέτελεσε ἐκπληξη πρὶν λίγες ἐβδομάδες πού ἕνας ἀπό τοὺς ἱερεῖς μας, ἔχοντας ἤδη μεγάλη παιδιὰ, ἔκανε τήν παραδοσιακή γαμήλια τελετῆ μέ ὅλο τό τυπικό τῆς. Βέβαια δέν κινδύνευε ἀπό τὰ μάγια οὔτε εἶχε φόβο μήπως χάσει τήν παπαδιά του. Φίλοι καί γνωστοὶ συνέδραμαν στά ἐξοδά του ὥστε νά εἶναι καί αὐτός συνεπής στίς παραδόσεις τους. Ἄλλωστε ὁ μισθός τους, περί τὰ 110 εὐρώ τόν μήνα (ἐκ τῶν ὁποίων 90 εὐρώ εὐγενῶς προσφέρει ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί συμπληρώνει τό υπόλοιπο ἡ οἰκεία Μητρόπολη) ἀρκεῖ νά καλύψει μόνο μέρος τῶν ἐξόδων τους. Γι' αὐτό προτρέπουμε τοὺς ἱερεῖς μας νά ἐξασκοῦν ὅποιο ἐπάγγελμα γνωρίζουν, συμβατό μέ τή διακονία τους, ὥστε νά ζοῦν ἀξιοπρεπῶς. Αὐτό, συχνά, εἶναι ἀνέφικτο καί μᾶς βάζει σέ ἕναν ἀκόμη ἀγῶνα καί μιά ἀγωνία γιά νά σταθοῦμε ἀρωγοὶ τους.

Σᾶς εὐχαριστῶ γιά τήν παιλαῖα καί πολύμορφη ἀγάπη σας.

Ζητώντας τίς προσευχές σας γιά τή στήριξη τῆς διακονίας μου.

Ἱερομόναχος Θεολόγος

